

Lezgha

down there in the Mediterranean!

Përshëndetja e Kryetarit

Bashkia Lezhë është një nga 61 bashkitë e Republikës së Shqipërisë, e pozicionuar në veriperëndim të vendit. Ajo përbëhet nga 10 njësi administrative dhe ka një popullsi prej 108,027 banorësh.

Lezha, nga të katër anët, rrethohet nga metaforat e historisë e ku çdo njeri e gjen të shkuarën “shumë afër”. Historia ka dëshmuar se, Lezha ka luajtur rol të veçantë në historinë iliro-shqiptare. Në momente të caktuara, në Lezhë janë shënuar ngjarje të rëndësishme të historisë së Shqipërisë si: “Besëlidhja e Lezhës” në vitin 1444, “Kuvendi i Arbrit” në 1703, ndërsa Heroi ynë Kombëtar Gjergj Kastrioti-Skënderbeu do të prehej përjetësisht në Lezhë.

Lezha, me historinë e saj të pasur, me objektet e kultit, gjetjet arkeologjike, dokumentet e shkruara dhe figurat me kontribut kombëtar e konsolidon edhe më shumë mozaikun e një qyteti të hershëm historik. Të gjitha këto të dhëna nuk janë thjesht dëshmi për të kaluarën e Lezhës 2400-vjeçare, por një pasuri e madhe, që ne sot kemi mundësinë ta promovojmë edhe më shumë si destinacion turistik.

E një rëndësie të madhe është Kështjella Mesjetare e qytetit, e ndërtuar me një stil të veçantë e me një pozicion tepër interesant. Lezha, po ashtu ka lumin Drin, i cili e përshkon qytetin mes për mes, dhe që, në një vijë me pak se tri kilometra, e lidh qytetin me detin Adriatik. Vija bregdetare e Lezhës, rreth 38 km, avantazhon edhe më tej turizmin. Plazhi i Shëngjnit dhe Tales mirëpresin çdo vit qindra-mijëra pushues vendas dhe të huaj, ndërsa atraksion më vetë mbetet zona e mbrojtur Kune-Vain, apo plazhi i “Ranës së Hedhun”.

Në këtë kontekst, ku Lezha shquhet për vlerat e saj historike e arkeologjike, për mundësitë e shumta në drejtim të zhvillimit të turizmit, puna e Bashkisë Lezhë do të jetë gjithnjë dhe më dinamike.

Ekonomi në rritje, biznes inovator e konkurrues, me lidhje të shpejta, zhvillim urban e mjedisor të qendrueshëm, qytet me komunitete dinamike, e bëjnë këtë rajon pikë referimi për çdo turist.

Në pozicionin e Kryetarit të Bashkisë Lezhë, i premtoj çdo banori apo vizitori se, do të përpiqemi të bëjmë më të mirën për zhvillimin e mëtejshëm të kësaj toke të bekuar nga Zoti dhe natyra.

Realizmi i kësaj broshure nga Bashkia Lezhë ju vjen në ndihmë turistëve apo vizitorëve, është ftesa jonë për t’u njohur me historinë, kulturën, artin, gastronominë dhe turizmin religjioz.

The Mayor's Greeting

Lezha is one of the 61 municipalities of the Republic of Albania, located in the north-west of the country and consists of 10 Administrative Units with a population of 108,027 inhabitants. History has proven that Lezha has played a special role in Illyrian-Albanian history. At certain times of our history, high-level national political and cultural activities were organized such as: “The League of Lezha” in 1444, “Arbëri Assembly” in 1703, while our National Hero Gjergj Kastrioti-Skenderbeu has been buried in Lezha.

Lezha with a rich history, with artifacts, coins, archaeological finds, written documents and figures of national contribution consolidate even more the mosaic of an early historical city. All of this data is not just a testimony to Lezha's 2400 year of history, but a great asset that today we have the opportunity to promote even more as a tourist destination. Lezha from all sides is surrounded by metaphors of history and every one will find the past “very close”. The Medieval Castle of the city is of great importance built with a special style and in a very interesting position. Lezha also has the Drin River, which crosses through the city, which in a line of less than three kilometers connects the city with the Adriatic Sea.

The coastline of Lezha about 29 km further advances tourism. Shengjin and Tale Beaches attract hundreds of thousands of local and foreign tourists annually, while another attraction remains the protected area of Kune-Vain or the beach of Rana e Hedhun .

In this context, while Lezha is known for its historical and archaeological values, for the many opportunities for tourism development, the work of Lezha Municipality will be more and more dynamic. Growing Economy, Innovative and Competitive Business, Fast Connections, Sustainable Urban and Sustainable Urban Development, City With Dynamic Communities, Make this Area a landmark for every tourist.

In the position of Mayor Lezha promise every resident or visitor that we will try to do our best for the further development of this land blessed by God and nature. The realization of this brochure by Lezha Municipality comes to the aid of tourists or visitors, it is our invitation to know our history, culture, art, gastronomy and religious tourism.

Fran Frrokaj,
Kryetari i Bashkisë
The mayor

Qyteti i Lezhës gjendet në Shqipërinë Veriperëndimore, afër detit Adriatik. Është dokumentuar se ky qytet, së paku qysh në shekullin VIII para erës së re, ka qenë i banuar pa ndërprerje nga popullsia iliro-arbëreshe-shqiptare. Emri i tij “Lisso” e “Lissuss”, gjithnjë sipas studiuesve të fushës, është një ngjyrim lingistik i emrit të vjetër ilir “Lisi”. Të dhënat dokumentare tregojnë se, qyteti ka qenë koloni greke në vitin 385 p.e.s nën Dionizin e Sirakuzës. Zbulimi më i madh arkeologjik i epokës së bronzit është gjetja e thesarit prej 120 sopata prej bronz, shumica të vogla, i gjetur në Torovicë, 13 km në veri të Lezhës. Lezha ka funksionuar si qytet bregdetar dhe njëkohësisht si liman lumor në skajin më jugor të shtetit ilir të Ardianëve dhe spikat për rolin e rëndësishëm në shek. III para. K. Lezha ishte pikë strategjike për lëvizjen e Flotës Ushtarake Detare Ilire dhe bëhet një qendër e rëndësishme në kohën e sundimit të mbretëreshës ilire, Teuta, e cila riorganizoi dhe fuqizoi Flotën Detare Ilire për operacionet luftarake ndaj Epidamnit, Korkyres, qyteteve të tjera të Greqisë, deri në thellësi të Mesdheut. Në kohën e mbretit ilir, Genti, shek II, fisi ilir i pirustëve përbënte një nga forcat kryesore të tij

luftarake kundër romakëve. Edhe pas pushtimit romak të Ilirisë, pirustët zhvilluan rezistencë të ashpër dhe për të shuar kryengritjet e pirustëve vjen vetë në Iliri, Jul Çezari. E tërë historia tregon, jo vetëm lëvizjet e mëdha nga Lindja (maqedonasit) dhe nga Perëndimi (romakët), por edhe vetë strukturën e organizuar të ilirëve, luftat e tyre për liri, mosnënshtrim dhe caktimin e Lezhës si një qytet emblemantik, emri i të cilit referohet në traktate apo në kronika të rëndësishme të ngjarjeve me karakter ndërballkanik, por edhe mesdhetaro-adriatikas. Vetë pozicioni gjeografik ku shtrihet qyteti, së bashku me rrethinat e tij, ka bërë që Lezha, qysh në lashtësi, të jetë një ndër qendrat tregtare e politiko-ushtarake më të rëndësishme. Lezha, nëpërmjet Portit të Shëngjinit, ka realizuar në shekuj shkëmbime të shumta në fusha të ndryshme ekonomike e kulturore me botën e jashtme, duke ndikuar kështu ndjeshëm në zhvillimin shoqëror. Është kjo një ndër arsytet që, pikërisht në këtë qytet, në momente të caktuara të historisë sonë janë organizuar aktivitete politiko-kulturore të nivelit të lartë kombëtar si: Beslidhja e Lezhës në vitin 1444- kur heroi ynë kombëtar Gjergj Kastrioti- Skënderbeu, mbledhi këtu

të parin kuvend të princave shqiptarë dhe themeloi shtetin e parë mbi bazën e principatave; apo edhe Kuvendi i Arbërit në 1703, i njohur ndryshe si Koncili i Arbërit. Ky kuvend u bë me nismën e Papës me origjinë shqiptare Klementi i XI, si dhe të autoritetit të arkipeshkvit të Tivarit, Vincens Smajevic (1701-1713). Kuvendi i Arbrit mori vendime të rëndësishme, jo vetëm të karakterit organizativ fetar, por edhe politik dhe atdhetar. Në territorin e Lezhës, krishtërimi është i hershëm që në kohërat apostolike, kjo dëshmohet edhe arkeologjikisht nga autorët e lashtë. Kuvendi Françeskan, i themeluar nga vetë Shën Françesku i Asizit në vitin 1221, paraqet një tjetër pikë më interes edukues dhe kulturor. Më 1478, turqit osman pushtuan Lezhën pas vdekjes së Gjergj Kastriotit- Skënderbeut, vdekur më 17 janar 1468 dhe varrosur në Katedralen e Shën Nikollës. Më 1506 pushtohet nga turqit edhe ishulli i Lezhës. Kështu vendoset pushtimi otoman kudo. Nga një mbishkrim i gdhendur në një pllakë mermeri, mësojmë se në vitin 1521-1522 një pjesë e kështjellës së Lezhës, është ndërtuar nga Sulltan Sulejmani. Lezha ishte gjithashtu pjesë aktive e lëvizjes për Pavarësi të Shqipërisë nga perandoria osmane në vitin 1912.

The city of Lezha is situated in the North-Western part of Albania, close to the Adriatic Sea. The historic documents find that this city has been inhabited by Illiro-Albanians from the 8th century on. According to researchers, its name “Lisso” and “Lissus” is a linguistic form of the old Illyrian name “Lisi.” Data shows that the city has been a Greek colony in year 385 A.C. under Dionis of Siracuze. The biggest archeological discovery of the Bronze Age is the digging of the treasure which included 120 bronze axes in the region of Torovica, 13 km north of the city. Lezhahas played the role of a coastal city and simultaneously, that of a river bay. It especially played an important role as the southern edge of the Illyrian state of the Ardiansin 3rd century B.C. As a port of strategic importance, Lezha becomes a key city during the reign of the Illyrian queen, Teuta, which reorganized and empowered the Naval Fleet for the military campaigns against Epidamn, Korkyra, and other Greek cities. During the time of King Gent (2nd century), the Illyrian tribe of Pirust was one of its chief combatants against the Romans. Even after the Roman invasion, the Pirusts

waged tough resistance; to soothe the rebellion, Julius Cesar, himself, comes to Illyria. Lezha is mentioned in history not only when talking about the movements from the East (the Macedonians) and the West (the Romans), but also the organized structure of the Illyrians, their freedom wars and other treaties and inter-Balkan events. The geographical location of the city has made Lezha an important political and military center since antiquity. Lezha, through the port of Shengjin, has made possible different economic and cultural exchanges with the outside world, which affected the social development of the region. This is one of the reasons why Lezha has hosted historical events of national significance such as: The League of Lezha in 1444, where our national hero, GjergjKastrioti- Skenderbeu, gathered for the first time the Albanian rulers and founded the first Albanian state, the Council of Arberia or the Council of Arben in 1703. This Council was initiated by Pope Clement XI (of Albanian origin), and Disk Smajevic(1701-1713), the archbishop of Tivar. This Council took important organizational, political and nation-

al decisions. Christianity in Lezha dates back to apostolic times, proved both by archeological evidence and the ancient writers. The Franciscan order, founded by Saint Francis of Assisi in 1221, presents another point of educational and cultural importance. After the death of GjergjKastriot- Skenderbeu, the Ottoman Turks conquered Lezha in 1478. In 1506, they conquer the island of Lezha as well, by extending in this way all over Albania. We learn from an inscription on a marble plate that in years 1521-1522, a part of the castle of Lezha is constructed by Sultan Suleiman. Lezha was also an active part of the Albanian Independence Movement from the Ottoman Empire in 1912.

Pak Info

Bashkia Lezhë është një nga 61 bashkitë e Shqipërisë që gjendet në Veriperëndim të vendit, me një vijë bregdetare prej 38 km në bregun e detit Adriatik që nga Ultësira e Shkodrës deri në lumin Mat. Bashkia përbëhet nga 10 njësi administrative, me një popullsi prej 108 352 banorësh dhe sipërfaqe prej 508 km². Territori i Bashkisë së Lezhës përbëhet nga një zonë malore në lindje (65%) dhe zona fushore në perëndim (35%). Shumica e popullsisë jeton në zonat rurale (rreth 60%), ndërsa 40% jetojnë në qendrat urbane. Lezha ka një pozicion shumë të favorshëm gjeografik. Shtrihet midis 41°56'52" dhe 41°39'45" gjerësi dhe 19°35'20" dhe 19°52'20" gjatësi gjeografike dhe gjendet vetëm 55 km nga kryeqyteti i Shqipërisë dhe aeroporti i Rinasit. Largësia Lezhë-Shkodër është 35 km, Lezhë-Durrës (porti industrial dhe terminali kryesor i trageteve në Shqipëri) është 70 km dhe Prishtina, kryeqyteti i Kosovës është vetëm 220 km larg.

General Info

The Municipality of Lezha, one of the 61 Albanian municipalities, is situated in the North-Western part of the country. Its coastal line extends for 38 km in the Adriatic Sea from the Lowland of Shkodra until River Mat. The Municipality is composed of 10 administrative units with a population of 108 352 inhabitants and a surface area of 508 km². The territory of the municipality is composed of a mountainous area in the east (65%) and a flat, green area in the west (35%). The majority of the population lives in the rural area (around 60%), while 40% live in the urban centers. Lezha has a favorable geographic position. It lies between 41°56' 52" and 41° 39'45" geographic width and 19°35'20" and 19°52'20" geographic length and is situated 55 km away from the capital and the Rinas airport. The distance Lezhë-Shkodër is 35 km, Lezhë-Durrës (the industrial port and the chief terminal of ships to Albania) is 70 km and Prishtina, the capital of Kosovo, is only a 220 km away.

Info

Sipërfaqja: 508 km²
Popullsia: 108 352 banorë
Dendësia: 213 banorë/km²
Përqindja Urbane: 60 %
Përqindja Rurale: 40 %
Numri i qyteteve: 2
Numri i fshatrave: 65
Njësiti Administrative: 10
Kodi Postar: 4501-4509
Prefiksi telefonik: +355 (0) 215
Web: www.lezha.gov.al

Info

Surface: 508 km²
Population: 108 352 banorë
Density: 213 banorë/km²
Urban Population: 60 %
Rural population: 40 %
Urban towns: 2
Rural towns: 65
Administrative Units: 10
Post Code: 4501-4509
Phone prefix: +355(0) 215
Web: www.lezha.gov.al

Klima

Pjesa më e madhe e territorit të Lezhës futet në klimën e zonës mesdhetare detare. Deti Adriatik ndikon pozitivisht në ngrohjen e klimës. Bashkia e Lezhës karakterizohet nga vera e nxehtë dhe e thatë, dimri i butë dhe i lagësht në pjesën e ulët dhe qytet; dhe dimër të lagësht dhe të ftohtë në zonën malore. Temperatura mesatare vjetore për rrethin është 15 gradë, mesatarja e janarit është 7 gradë, ndërsa mesatarja e korrikut 25-30° C.

Climate

The biggest part of the territory of Lezha experiences the Mediterranean climate. The Adriatic Sea positively influences the warming of the climate. The Municipality of Lezha is characterized by hot, dry summers and cool, wet winters in the lower part of the city and cold, wet winters in the mountainous area. The average annual temperature is 15°C; the average for January is 7°C and the average for July 25-30°C.

Mjedisi

Lezha është një zonë atraktive për mjedisin që e rrethon. Ajo përshkohet mes për mes nga një degë e lumit Drin, ndërsa lagunat e Kune - Vainit, plazhet e Shëngjinit dhe Tales, bukuritë malore të Velës dhe fushat janë mjedisi ndërsa përshkon nga një cep në tjetrin këtë zonë. Karakterizohet nga një diversitet i larmishëm i relievit, klimave e mikroklimeve dhe për pasojë të florës, faunës dhe biodiversitetit në përgjithësi. Lezha ka një sipërfaqe prej 47,200 ha prej të cilave 16,781 ha tokë arë, 17,989 ha pyje, 245.2 ha vreshta, pemtari e ullishte, 2,515 ha livadhe, kullota e truall dhe 6,494 ha sipërfaqe ujore, kënetë dhe tokë jobujqësore. Vetëm 20% e popullsisë jeton në qytet (rreth 33 000 banorë). Lezha shquhet për peisazh të bukur dhe atraktiv ngado që të lëvizësh. Banorët në kohën e lirë bëjnë gjueti sportive të peshkut.

The environment

The environment makes Lezha an attractive city. A branch of River Drin permeates the city, while the Kune-Vain lagoon, the beaches of Shengjin and Tale, the mountainous beauties of Vela and the fields add to the environmental variety. It is characterized by a diversity of habitats, climates and microclimates and as a result of this, of flora and fauna as well. Lezha has a surface area of 47,200 ha out of which 16,781 ha arable land, 17,989 ha forests, 245.2 ha vineyards, and olive groves, 2,515 ha meadows, pastures and land and 6,494 ha water surface, marsh and non-agricultural land. Only 20% of the population lives in the city (around 33 000 inhabitants). Lezha is known for its beautiful scenery in all its sides. In their leisure time, the locals choose to fish.

Ekonomia

Turizmi dhe bujqësia apo kombinimi i tyre janë sektorët më të rëndësishëm në Lezhë por që vihen re edhe sektorë të tjerë në rritje dhe që janë të rëndësishëm qoftë për nga numri i bizneseve dhe i të punësuarve në to. Të tillë janë; industritë e lehta si ajo e drurit, e përpunimit të peshkut dhe produkteve bujqësore dhe blegtorale. Një industri tjetër që mund të përmendet është ajo e nxjerrjes dhe përpunimit të materialeve të ndërtimit e rezervave minerare jo metalike. Sot ekonomia në qytet është e diversifikuar dhe mbështetet në tregti, shërbime dhe industri si sektorë që punësojnë numrin më të madh të banorëve.

Economy

Tourism, agriculture and their combination are the most important sectors of Lezha. Lately, new businesses have expanded the scope of the economic sectors. Such businesses include: wood industry, the processing of fish and other agricultural goods. Another industry is that of the extraction and refinement of construction materials and mineral, non-metallic reserves. Today, the economy of the city has diversified and is supported by trade and services.

Turizmi

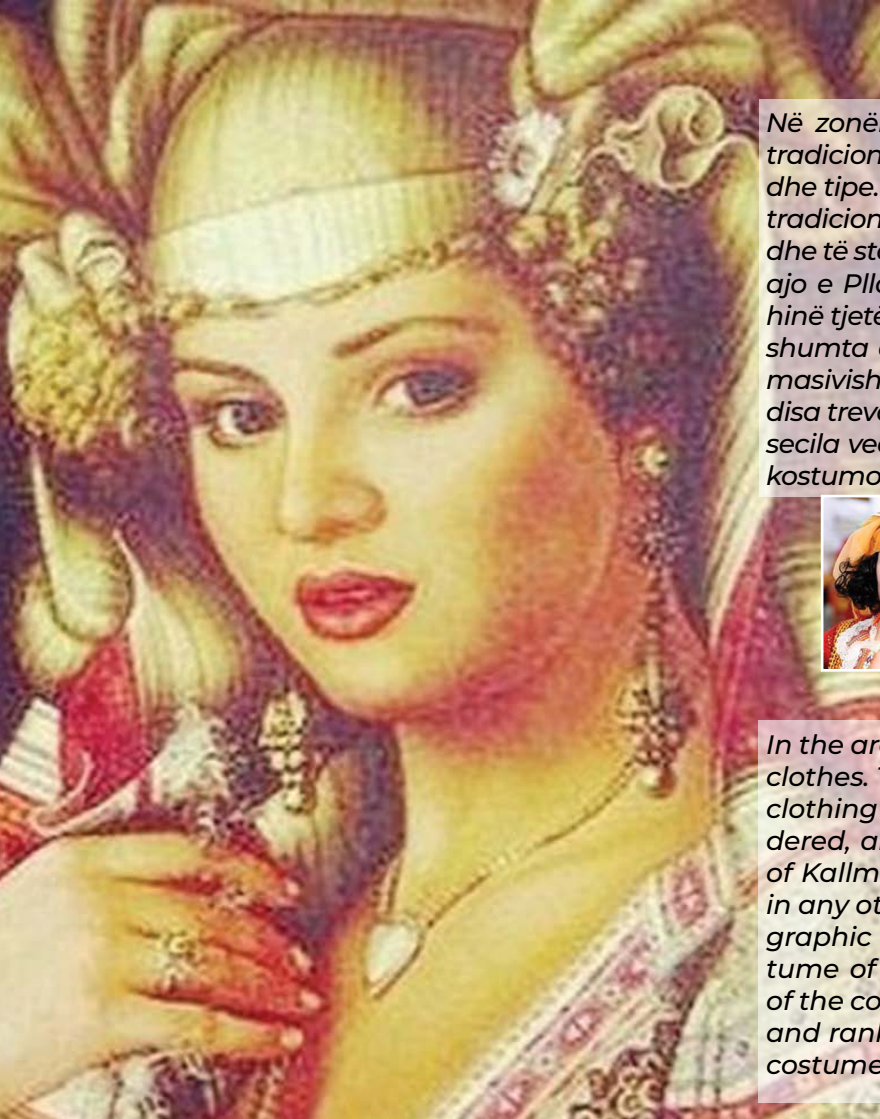
Turizmi në Lezhë konsiderohet si një nga sektorët prioritarë e më premtues sa i përket potencialit që ka për të kontribuar në zhvillimin social-ekonomik të rajonit. Zona disponon një sërë asetesh turistike (natyrore e kulturore) si p.sh. pozicion gjeografik të përshtatshëm, gjatësia e vijës bregdetare (38 km), trashëgimi të pasur arkeologjike, etno-kulturore e historike, objekte të lashta kulti (kisha katolike, ortodokse, xhamia dhe teqe), tradita të zhvilluara të mikpritjes dhe gatimeve tradicionale, praninë e portit të tretë më të madh në vend (Shëngjinit) etj.

Tourism

Tourism in Lezha is considered as the chief and most promising sector for the socio-economic development of the city. The zone incorporates a myriad of touristic assets (natural and cultural) such as its suitable geographic location, the length of the coastal line (38 km), its rich archeological heritage, ethno-cultural and historic, ancient cult objects (Catholic and Orthodox churches, mosques and tekkes), the tradition of hospitality and regional culinary, the existence of the third biggest port in the country (Shengjin) etc.

Etnografi

Në zonën e Lezhës ka një larmi të madhe të veshjeve tradicionale. Ato janë të gjitha të veçanta në domethënie dhe tipe. Veshjet e grave, burrave dhe fëmijëve janë tipike tradicionale të dominuara me ngjyra, qëndisje me dorë dhe të stolisura me ar dhe argjend. Veshja Kallmetore dhe ajo e Pllanës janë unike dhe nuk gjenden në asnjë krahinë tjetër të vendit. Për shkak të lëvizjeve demografike të shumta që janë realizuar ndër shekuj në Lezhë gjenden masivisht veshjet zadrimore, malësore, mirditore dhe të disa trevave të tjera të vendit. Ato ruajnë dhe prezantojnë secila veçorinë që ka Lezha duke u renditur në zonën me kostumografinë më të larmishme.

Ethnography

In the area of Lezha, there is a huge variety of traditional clothes. They are all unique in shapes and meaning. The clothing of women, men and children is colorful, embroidered, and adorned with gold and silver. The costumes of Kallmet and Pllana are unique and cannot be found in any other region in the country. Because of the demographic shifts within the country, one can find the costume of Zadrimea, Malesia and Mirdita in other regions of the country. They all preserve the uniqueness of Lezha and rank the municipality as one with the most diverse costumes.

Artizanati dhe Zejtaria

Lezha është një zonë e njohur edhe për artizanatin. Ajo është trashëguar ndër breza dhe shprehet më së shumti në zonën e Zadrimes. Artizanati ndër-timor lidhet me prodhimin e tjegullave dhe pllakave prej balte, me poqërinë vendase shumë të zhvilluar. Numri i amforave të zbuluara është i madh, disa prej të cilave kanë edhe vula në formë simbolesh apo monogramesh. Në disa amfora vula ka të rafiguruar lulen e shegës, simbol ky i njohur për amforat me prejardhje nga ishulli i Rodit. Një vulë e një amfore tjetër mban emrin ilir Gent dhe emrin tjetër po ilir Suri, pronar i punishteve vendase. Familjet e zonës së Zadrimes kanë një traditë në prodhimin e produkteve të artizanatit dhe dekorimit për përdorim vetjak. Në Lezhë është ngritur një qendër artizanati e cila po tërheq vëmendjen e grave dhe vajzave që kurojnë punën e dorës. Veshjet tradicionale dhe ato të zonave autentike përbëjnë një larmi të jashtëzakonshme duke përbërë veçanti në të gjithë Shqipërinë. Punimet e artizanëve të Lezhës janë përzgjedhur edhe nga Vatikani për veshjet e klerikëve të saj.

Handicraft

Lezha is also known for its handicraft. This has been transmitted generation after generation and is particularly prevalent in the zone of Zadrimea. Construction handicraft includes the production of roof tiles, mud plates, and vases. There has been found a considerable number of amphorae that have stamps in the form of symbols or monograms. Some amphorae have the pomegranate flower, a symbol that is associated with the Rhodes' island. Another amphora carries the Illyrian names: Gent and Suri. The families of the Zadrimea area have a tradition in the production of handicrafts and ornaments for personal use. In Lezhe, we have a center for handicrafts which is getting the attention of girls and women who work in this field. The traditional clothing and authentic zones distinguish Lezha among other cities. The works of these handicraft workers have been also selected by the Vatican as clothes for its clerics.

Kuzhina ndryshon ndërsa largohesh nga deti duke shkuar drejt lindjes me malet e larta, nga pjatat e peshkut te qingji në hell. Megjithatë, shprehja e parë në fjalorin shqiptar të kuzhinës është mishi dhe të gjitha mënyrat se si ai mund të gatuhet. Në dyqanet apo tregjet e perimeve, pranë ullinjve apo vargjeve me fiq, mund të gjendet në të gjitha llojet e perimeve turshi - ndonjëherë të thjeshtë, ndonjëherë të përpunuar. Në fakt, perimet, si të freskëta, si turshi, janë të bollshme, ashtu si edhe të gjitha sallatrat e freskëta dhe zarzavatet, trangujt dhe domatet pranverore. Sigurisht, në qytetin e Lezhës (edhe në plazhe, apo në të gjitha vendet e populluara), nuk mund të mos gjenden byrekët dhe suflaquet, shishqebapi, petullat apo flokët e sheqerit, për të gjithë ata që kanë nevojë për një vakt “merr e ik”. Por, për të gjithë ata që e duan kuzhinën e elaboruar në Lezhë gjenden disa nga restorantet më të mira në Shqipëri. Sipas traditës, kuzhina shqiptare është një përzierje e ndikimeve greke dhe turke – por në praktikë është Italia vendi nga i cili janë huazuar disa nga shijet më të rëndësishme. Me një marrëdhënie të lashtë me Venecian dhe të gjitha qytetet e tjera të bregdetit të Adriatikut, kuzhina vendase ka përvetësuar makaronat, pilafin me lëng pule, proshutën, mocarelen, domatet, etj. Pjatat italiane janë në pothuajse çdo menu që nuk është rreptësisht “tradicionale”. Megjithatë, disa restorante të këndshme kanë pjatat e tyre të veçanta, disa përzierje të shefave të tyre mes traditës, kuzhinës italiane dhe çfarëdo ndikimi apo fantazie për të shërbyer disa vakte të paharrueshme. Provoni “Mrizin e Zanave” dhe “Oazin” në Fishtë ose restorant “Rapsodia” në Shëngjin, Hyllin e Drites në Troshan ose “Te Diella” në lagunën Vain, dhe shume restorante të tjera shumë të mira.

The cuisine changes as you move east away from the sea to the high mountains from the typical fish dish to the roasted lamb. Nevertheless, the first phrase in the Albanian culinary vocabulary is meat and all of the ways in which it can be cooked. In the grocery shops and supermarkets you can find all kinds of fruits and vegetables: olives, tomatoes, cabbage, cucumbers, figs etc. The vegetables are sold both in their raw state and pickled. In the city of Lezha, it is impossible not to see foods like byrek, kebab, shish kebab, donuts, sugar canes - for those who want an “on the go” meal. For those who like fine cooking, in Lezha, you will find some of the best restaurants of Albania.

According to tradition, the Albanian cuisine has experienced Greek and Turkish influences but in practice, it has taken a lot from Italy through its exchanges with Venice and other coastal cities of the Adriatic. For example, pasta, rice with chicken, ham, mozzarella, and tomatoes are all borrowed from the Italian culinary tradition. You will find Italian plates in any nontraditional dish. Other restaurants have their own special dishes, mixtures of tradition, Italian cuisine and their own imagination. Such restaurants are “Mrizi I Zanave” and “Oazi” in Fishtë, or “Rapsodia” in Shengjin, “Hylli I Drites” in Troshan or “TeDiella” in the Vain’s lagoon.

the city of Lezha

Qyteti antik i Lisusit

Muret ilire që shtrihen që nga Kalaja e qytetit dhe deri poshtë në lumin Drin, janë dëshmi e rëndësisë që kishte qyteti antik Lis (Lissus), i quajtur qyteti i 12 portave që shtriheshin përgjatë këtyre mureve. Muret fortifikuese të Lisusit janë më të fuqishme se ato të Apollonisë, duke bërë kështu që ky qytet i lashtë të ishte ndër më të spikaturit në botën Iliro-Epirote e më tej. Qyteti kishte dy porte, njëri detar, ai i “Nimfeumit”, Shëngjini i sotëm si dhe Porti Lumor, buzë Oldrinit (Drini i sotëm). Nga gërmimet e kryera vitet e fundit në Qafën e Kalasë, kanë dalë në pah rrënojat e një kishe dhe një varreze monumentale, ndërkohë që gërmimet vazhdojnë pasi i gjithë territori i qytetit antik ka ende shumë për të zbuluar.

The antique city of Lezha

The Illyrian walls which lie from the city castle down to river Drin are evidence of the importance that this antique city had. The city was commonly known as the city of 12 gates because of the number of the gates that the wall had. The fortifying walls of Lissi are more powerful than those of Apollon, which again points to the significance of the city in the ancient Illyro-Epirot civilization. The city had two ports: the coastal port called “Nimpheum” (Shengjin today) and the river port of Oldrini (Drini today). The recent excavations have brought to light the ruins of an old church and graveyard. Meanwhile, the excavations continue because there is still much uncovered territory.

Obelisku

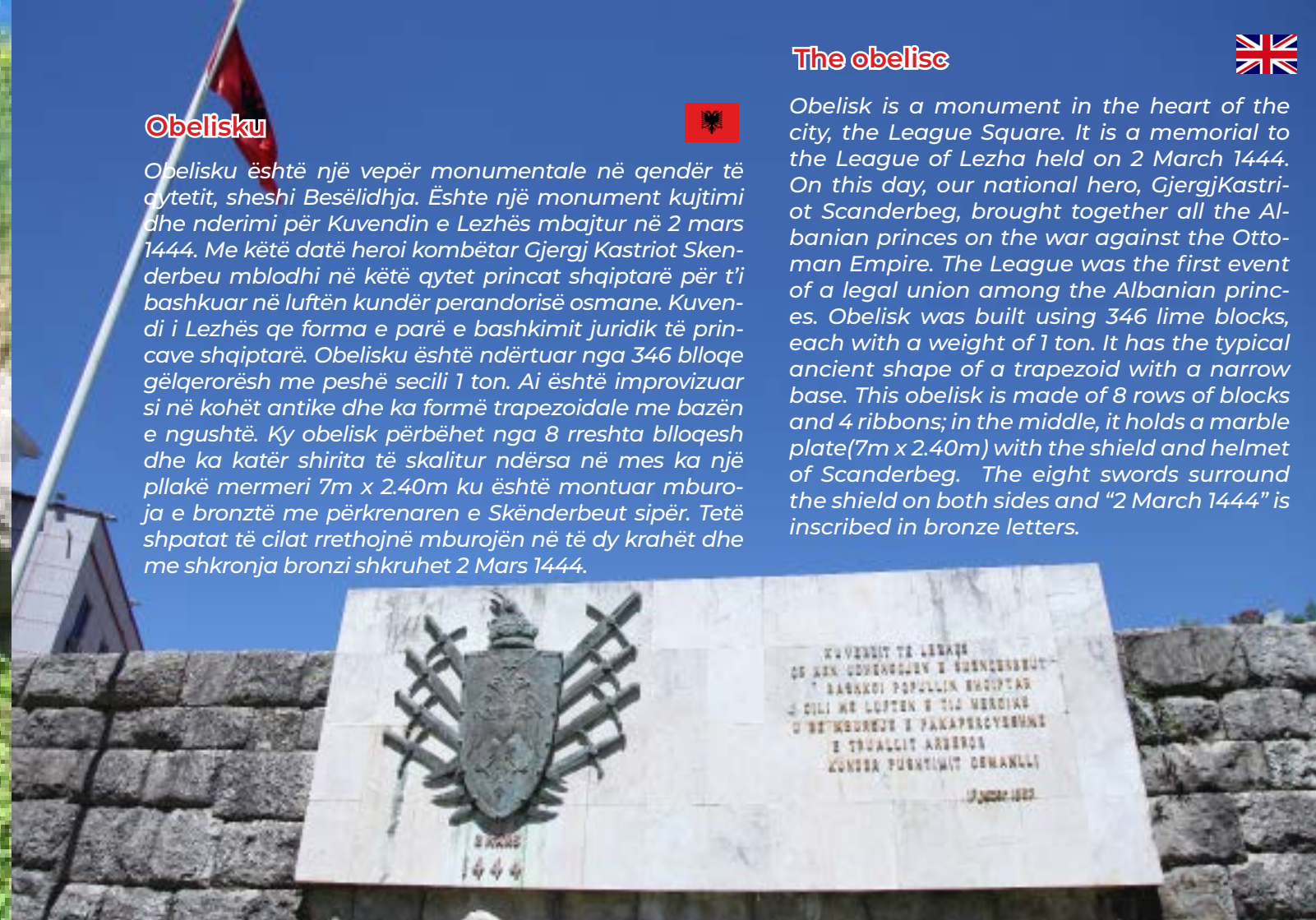

Obelisku është një vepër monumentale në qendër të qytetit, sheshi Besëlidhja. Është një monument kujtimi dhe nderimi për Kuvendin e Lezhës mbajtur në 2 mars 1444. Me këtë datë heroi kombëtar Gjergj Kastriot Skenderbeu mbloodhi në këtë qytet princat shqiptarë për t'i bashkuar në luftën kundër perandorisë osmane. Kuvendi i Lezhës qe forma e parë e bashkimit juridik të princave shqiptarë. Obelisku është ndërtuar nga 346 blloqe gëlqerorësh me peshë secili 1 ton. Ai është improvizuar si në kohët antike dhe ka formë trapezoidale me bazën e ngushtë. Ky obelisk përbëhet nga 8 rreshta blloqesh dhe ka katër shirita të skalitur ndërsa në mes ka një pllakë mermeri 7m x 2.40m ku është montuar mburoja e bronzit me përkrenaren e Skënderbeut sipër. Tetë shpatat të cilat rrethojnë mburojën në të dy krahët dhe me shkronja bronz shkruhet 2 Mars 1444.

The obelisc

Obelisk is a monument in the heart of the city, the League Square. It is a memorial to the League of Lezha held on 2 March 1444. On this day, our national hero, GjergjKastriot Scanderbeg, brought together all the Albanian princes on the war against the Ottoman Empire. The League was the first event of a legal union among the Albanian princes. Obelisk was built using 346 lime blocks, each with a weight of 1 ton. It has the typical ancient shape of a trapezoid with a narrow base. This obelisk is made of 8 rows of blocks and 4 ribbons; in the middle, it holds a marble plate(7m x 2.40m) with the shield and helmet of Scanderbeg. The eight swords surround the shield on both sides and “2 March 1444” is inscribed in bronze letters.

Kalaja

Kodra 186 metra e lartë mbi qytetin e Lezhës është skaji më perëndimor i vargut të maleve që vazhdon në bregun jugor të Drinit. Ajo nuk dominon vetëm bregun e detit, por mbyll pothuajse gjithë rrugët e për në brendësi. Falë pozicionit të përshatshëm gjeografik kjo kodër ka qenë e banuar qysh në mesin e mijëvjeçarit të parë para Krishtit. Gjurmët e mureve të shekullit V p.K, si dhe muret fortifikuese dhe Akropoli i Lissusit antik (shek. IV-III p.K.) janë edhe sot mbresëlënëse. Pikërisht mbi rrënojat e Akropolit antik u ndërtua kalaja mesjetare e Lezhës në shekullin IX, duke marrë kështu karakterin e një qendre qytetare. Ana Komnena e quajti kështjellën e Elissonit “ një kështjellë në ajër, syri i djathtë i Durrësit”. Sot në kalanë e Lezhës, përveç peisazhit të bukur e relaksues, mund të shihen edhe teknikat dhe fazat e ndryshme të ndërtimit mijërvjeçar të vendosura sipër njëra-tjetrës, si dhe një sipërfaqe rreth 1.5 ha me sheshe plot gjelbërim dhe ambjente çlodhëse.

The Castle

The western edge of Lezha is the 186 m tall hill on which the castle sits. It does not only dominate the sea coast but it also closes almost all the roads that lead inside the city. Thanks to its favorable geographic position, this hill has been inhabited since the middle of the first millennium before Christ. The footprints of the 5th century walls, the fortifying walls and the Akropolis of the ancient Lissus are marvelous even today. In the 9th century, the medieval castle of Lezha was built on top of these historic ruins. This gave Lezha the role of an urban center. Ana Komnenacalled the castle of Elisson a “castle built on air, the right eye of Durres.” From the castle, you can see not only the beautiful and relaxing panorama but also the different phases of history reflected in the layers of the wall and a vast green field of 1.5 ha.

Memoriali i Skënderbeut

Memoriali i Skënderbeut - është vendi ku më 2 Mars 1444 u mbajt "Besëlidhja e Lezhës" dhe ku më 17 Janar 1468 u varros heroj kombëtar Gjergj Kastriot-Skënderbeu. Ka qënë objekt kulti që është përdorur si kishë dhe xhami në periudha të ndryshme. Ky objekt që i përket shek.XIV është e tipit bazilikor me gjatësi 17m dhe gjerësi 8m. Në muret e saj ndodhet një afresk i Shën Nikollës. Sipas gojëdhënave në vitin 1478, turqit, të cilët pushtuan Lezhën, shkatërruan dhe hapën varrin e Skënderbeut dhe thuhet se eshtrat e tij u morën nga ushtarët të cilët i mbështollën me flori e argjend për t'i përdorur si hajmali për pathyeshmëri në beteja. Vendvarrimi i Skënderbeut përbën njërin prej monumenteve më të rëndësishëm në historinë e Shqipërisë. Përveç mureve të kishës, në këtë objekt gjendet edhe absida, ku ndodhet i vendosur busti i Skënderbeut, afresku i Shën Nikollit, dritaret dhe tre harqet mbi derën e kishës. Në mure janë të varura 25 mburoja prej bronzi të cilat tregojnë 25 betejat kryesore të Skënderbeut. Mbi pllakën e mermerit janë vendosur kopje të shpatës dhe përkrenares së Skënderbeut prej bronzi.

The Memorial of Scanderbeg

Scanderbeg Memorial is the place that hosted the League of Lezha on 2 March 1444 and where our national hero Gjergj Kastriot-Skenderbeg was buried on 17 January 1468. It has served as an object of cult, both as a church and mosque at different historical stages. The object, belonging to the 14th century, is in the form of a basilica and is 17 m tall and 8m wide. In its walls hangs a fresco of Saint Nicholas. According to legends, when the Turks invaded Lezha in 1478, they destroyed and opened the grave of Scanderbeg; they used his bones, covered them in gold and silver and used them as talisman to bring them good fortune in battles. The memorial of Scanderbeg is one of the most important monuments in Albanian history. In addition to the walls of the church, in this object, you will also find an apse with the sculpture of Scanderbeg, the fresco of Saint Nicholas, windows and three arches on the door of the church. 25 bronze shields which mark the 25 most important battles of Scanderbeg hang on the wall. On the marble plate sit copies of the sword and helmet of Scanderbeg.

Kompleksi i Fishtës

Skulptura e Gjergj Fishtës (poetit mbarë-kombëtar) është 3 m e lartë dhe ndodhet në sheshin qendror të qytetit sheshi Gjergj Kastrioti. Statuja ngjitur më të është simbolika që përkufizon muzën poetike “Lahuta e Malcisë” shkruar nga Fishta.

Fishta's statue complex

The sculpture of Gjergj Fishtës (national poet) is 3 m high and is situated in the main city square, Gjergj Kastrioti Square. The statue next to it is the symbol of the poetic muse of his famous work “Lahuta e Malesise.”

Sheshi “Gjergj Kastrioti”

Sheshi qendror ku ndodhen ndërtesat monumentale të Bashkisë, Bibliotekës, Pallatit të Kulturës me Galerinë e Arteve, Muzeumin, Teatrin si dhe hyrja për në Memorialin e Skënderbeut është rikonceptuar në vitin 2015, duke mbetur qendra e qytetit.

“Gjergj Kastrioti” square

The main square of the city where are placed the monumental buildings of Town Hall, Library, The palace of Culture with Art Gallery, Museum and Theatre, and the entrance to the Memorial of Scanderbeg, has been redesigned in 2015, remaining still the city centre.

Objekte kulti

Katedralja Katolike e Shën Nikollës - Kjo katedrale u inaugurua në vitin 2007. Projekti i arkitektit Viçentini ka lidhur mjeshtërisht kërkesat liturgjike me ato estetike. Përveçse një objekt kulti, katedralja është edhe një vepër arti pasi ka pranë saj të parën kullë sahati për Lezhën. Ndodhet në qender të qytetit, lagjia Beselidhja.

Xhamia e Lezhës (1997), objekt kulti i besimtarëve mysliman, ka arkitekturë interesante. Gjendet në rrugën Luigj Gurakuqi.

Kisha Ortodokse e Metamorfozës së Shpëtimtarit Krisht, - Kisha u inaugurua në vitin 2005 në një vend të dukshëm, përballë sheshit qendror të qytetit, superstrada Lezhë - Shkodër. Ky objekt kulti mund të vizitohet edhe për vlerat artistike.

RELIGIOUS OBJECTS

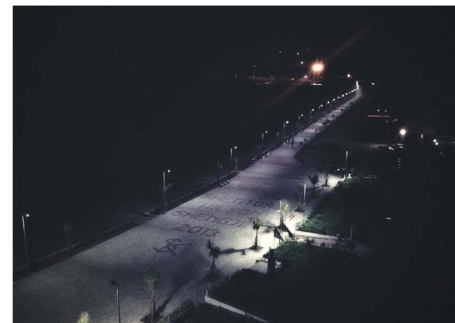

The Catholic Cathedral of Saint Nicholas –This cathedral was inaugurated in 2007. The project of architect Vicentini has perfectly combined the liturgical and esthetic needs. In addition to being a cult object, the cathedral is a work of art because it has the first clock tower in Lezha close to it. It can be found in the heart of the city, neighbourhood Beslidhja.

The Mosque of Lezha- (1997), a cult object of the Muslim believers, it has an interesting architecture. It can be found in street LuigjGurakuqi.

The Orthodox Church of the Metamorphosis of Christ, the Savior –The church was inaugurated in 2005 in an obvious place, in front of the main square. This cult object can be visited for its artistic values as well.

Shëngjin

Nuk mund të flitet për turizëm në Lezhë dhe të mos kihet parasysh Shëngjinin me plazhin, portin e lagunat; pra marrëdhënia e Lezhës me detin. I quajtur në lashtësi Nymfeum, emri lidhej me pyllin e Zanave që gjendet mes Shëngjinit dhe Velipojës. Më pas u quajt Medea, sipas emrit të princeshës Medea të Argonautëve, emri i së cilës ndeshet disa herë në veriperëndim të Shqipërisë. Pas konvertimit në kristianizëm, emrit iu shtua edhe një pjesë duke u bërë Shën Gjini i Medeas. Sot mbijeton vetëm pjesa Shëngjin dhe porti i tij, por pak kush e njeh Shëngjinin për port. Ai njihet për plazhin e bukur të rrethuar nga pylli me pisha dhe të mbrojtur nga mali që i rri si kurorë. Duke qenë pranë rrugëve kryesore, plazhi i Shëngjinit arrin të pranojë mbi 100 000 pushues në ditë. Plazhi kombinohet me jetën shumë aktive në sezonin e lartë me disa nga restorantet më të frekuentuar, me baret, diskotekat apo lokalet me muzikë live, duke qenë padyshim një nga resurset kryesore për turizmin në të gjithë Adriatikun lindor.

Shëngjin

We cannot talk about tourism in lezha without including Shengjin, with the beach, the port and the lagoon; in other words, the relationship of Lezha with the sea. Called Nymfeum in antiquity, the name was connected to the forest of Fairies located between Shengjin and Velipoje. Later, it was called Medea, after the name of the Argonaut princess, Medea, the name of which is found several times in north-western Albania. After the conversion to Christianity, the name took another form "Saint John of Medea." Today survives only the "Saint John" part and its port. But few know Shengjin as a port. He is mainly known for its beautiful beach surrounded by pine forests and protected by the mountain who sits as a crown. Situated in the crossroads of the main roads, the Shengjin beach manages to accept 100 000 vacationers per day. The beach combines with the active life during the peak season with some of the best restaurants, bars, clubs and live music spaces, making it one of the most important resources for tourism in the eastern Adriatic.

Porti i Shëngjinit

Është limani detar më i rëndësishëm në veri të Shqipërisë. Ai përmendet qënë lashtësi, por ka shumë rëndësi për zhvillimet e sotme e të ardhshme të rajonit, duke qënë praktikisht porti i katërt më i madh i të gjithë Shqipërisë. Aktualisht po punohet për ta zgjeruar, si dhe për ndërtimin e një porti turistik pranë tij.

Port of Shengjin

It is the most important harbor in the north of Albania. It is mentioned since ancient times, but it has many values for the present and the future of the region since it is the fourth most important port of Albania. Currently, there is a project to expand it and construct a tourist port next to it.

Rana e Hedhun

Rreth 3-4 kilometra larg Shëngjinit, një gjeomument i rrallë, Rana e Hedhun është një plazh ende i pashfrytëzuar. Aty duket sikur rëra i është sulur malit, pasi shpati i malit është i mbushur me një rërë të imët, duke bërë që kjo t'i japë edhe emrin zonës. Shkohet me makinë. Rugës ka mini plazhe mjaft piktoreske.

Tossed Sand

About 3-4 km away from Shengjin, a rare geo-monument, The Tossed Sand is a beach that has yet to be exploited. There, it looks like the sand is attacking the mountain, because the slope is filled with fine sand, which gives it its name. It can be reached by car. On the way, there are several picturesque beaches.

Hoteli i Gjuetisë

I ndërtuar nga Konti Ciano si shtëpi verore, Hoteli I Gjuetisë ndodhet në hyrje të lagunës së Vainit. Pasi ka shërbyer për shumë kohësi rezidencë verore edhe e udhëheqjes komuniste, e cila e kishte mbyllur lagunën për publikun, Hoteli I Gjuetisë i ka dhënë emrin zonës ku ndodhet e cila ka disa restorante dhe hoteletë tjerë, të cilët përveçse shërbejnë produkte të lagunave, shërbejnë edhe me pajisjet dhe guidë për gjuetinë në lagunë.

Hunters' hotel

Built from Count Ciano as a summer house, it is located at the entrance of Vain lagoon. After having served for a time as a summer residence for the communist leadership, which has closed the lagoon for the public, the Hunters Hotel gave the name to the area where it is situated. The area has several restaurants and hotels which serve products from the lagoon but also provide the equipments and guides for how to hunt in the lagoon.

Lagunat Kune dhe Vain

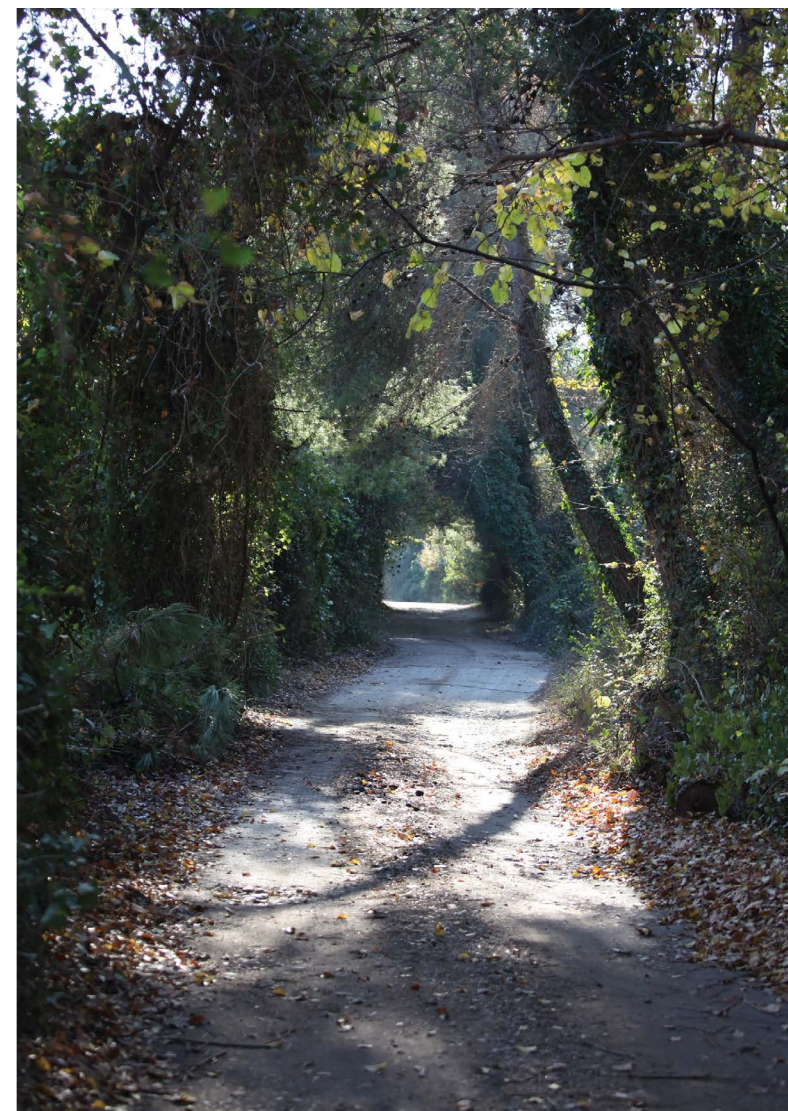

Këto dy laguna shtrihen midis qytetit të Lezhës dhe Detit Adriatik, në të dy anët e grykëderdhjes së Drinit. Edhe pse gjithnjë të përmendura bashkë për gjeorëndësinë e tyre, ato janë dy elemente të ndara dhe me rëndësi të ndryshme. Nëse në Kune shkohet për plazhin e mrekullueshëm, në Vain shkohet për qetësinë e pyllit ose për gjueti sportive. Në të dy lagunat gjenden disa nga restorantet më të mira të zonës.

Kune-Vain Lagoons

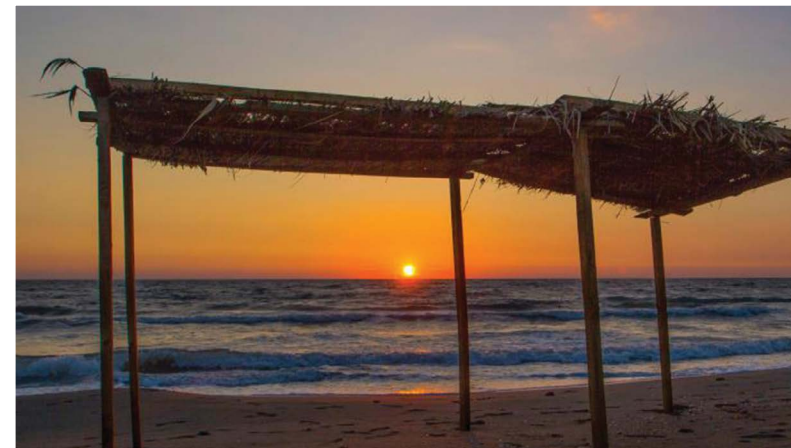
These two lagoons lie in between the city of Lezha and the Adriatic Sea in both sides of the Drin river estuary. Although they are always mentioned together because of their importance, they are two separate entities and different importance. If in Kune, you can go for the wonderful beach, in Vain, you can go for the tranquility of the forest or hunting. The lagoons host some of the best restaurants in the region.

Tale

I gjendur 7 km nga rruga SH1-E762, ky është plazhi që ta tregojnë nën zë, pasi është një destinacion krejtësisht për t'u zbuluar. Pastërtia e ujit dhe rërës, hapësirat e bollshme publike dhe çmimet e favorshme janë arsyt pse pushuesit po e kërkojnë plazhin e Tales gjithnjë e më shumë. Fundjavat e verës shënojnë numrin më të lartë të pushuesve, deri në 20 mijë pushues në ditë. Plazhi i Tales shtrihet në një vijë bregdetare rreth 3 kilometër me një gjerësi rëre që shkon nga 100-150 metër, duke filluar nga cepi i lagunave deri në fillim të deltës së Matit. Vitet e fundit në zonë janë kryer investime të mëdha, duke mundësuar shërbime cilësore. Distanca e shkurtër me kryeqytetin dhe infrastruktura rrugore e afrojnë më shumë këtë zonë turistike me pushuesit. Pushuesit shprehen se "Talja është plazhi më i pastër në shqipëri. Për fundjavë është mjaft i mirë dhe vijnë këtu me fëmijë të vegjël, është mjaft qetë".

Tale

Located 7 km away from the road SH1-E762, this is the beach that people whisper about because it is a completely undiscovered destination. The purity of water and sand, the vast public spaces and the favorable prices are the reasons why vacationers increasingly choose this beach. Summer weekends gather the highest number of people, up to 20,000 people per day. Tale Beach has a coastal line of 3 km and a sand width that varies between 100 to 150 m. During these recent years, there have been many investments in the area in order to provide quality services. The short distance with the capital and the good infrastructure bring the beach closer to vacationers. The people who visit the place say that Tale is the cleanest beach in Albania and that it is a perfect and quite destination for those who go there with their families.

Kisha e Zojës Nunciatë, (Kisha e Dom Lleshit) 🇲🇰

Kisha e Zojës Nunciatë, (Kisha e Dom Lleshit) - Themelimi i kishës së Zojës Nunciatë dhe Manastirit Françeskan bashkangjitur thuhet se lidhen me kalimin në këto anë të Shën Françeskut të Asizit gjatë kthimit nga Toka e Shenjtë në 1219-1220. Legjenda thotë se Shën Françesku mori një degë pishe aty ku ishte ndalur për të kaluar natën, në kodrën përballë qytetit të Lezhës, dhe vizatoi themelet e një kisha. Ndërtimi i kishës u përfundua nga një prift nga Lezha, i quajtur Dom Lleshi, ndaj për këtë arsye kisha quhet nga qytetarët e Lezhës edhe sot e kësaj dite “Kisha e Dom Lleshit”. Në harkun e derës kryesore kishte një mbishkrim latinisht të gdhendur në gur që thoshte “...ky tempull i vëllezërve Minorë françeskanë u ndërtua në vitin e zotit, 1240”. Sulmi që ushtria turke e Mehmetit II kreu mbi Lezhë me 1478 e dëmtoi rëndë kishën dhe manastirin, por këto shpejt u rindërtuan me shpenzimet e vetë komandantit turk, Ibrahim Pasha. Në vitin 1591 kisha ishte përsëri në përdorim, ndërsa fetërit ishin transferuar në qytet, në një bujtinë modeste me një kapelë (kishëz) bashkëngjitur. Viti 1892 shënoi kompletimin me një kambanare hijerëndë, të ngritur pranë këndit veri-perëndimor të kishës. Në fundin e Luftës së Parë Botërore më 1918, pasi e kishte përdorur si qendër shëndetësore, ushtria austriake në tërheqje e sipër, do ta digjte kompleksin dhe Manastiri do të rindërtohej vetëm në vitin 1930, ndërsa kisha do të mbetej pa çati edhe një dekadë më shumë. Sot, Manastiri i Shën Françeskut dhe Kisha e Zojës Nunciatë janë restauruar tërësisht, duke ruajtur në arkitekturën e tyre, krahas veprave të reja, edhe muret e vjetra që dëshmojnë historinë që kanë kaluar.

Our Lady of Annunciation Church 🇬🇧

It is said that the establishment of this church and the Franciscan monastery nearby dates back to 1219-1220 when Francis of Azissi came back from the Holy Land. The legend says that Saint Francis took a pine branch where he stopped to spend the night (in the hill in front of the city of Lezha) and drew the foundations of a church. The construction was finished by a priest from Lezha called Dom Lleshi; that is why the church is named “The Church of Dom Lleshi.” In the arch on the main door, it is written in Latin “... this temple of the Franciscan brothers was built in the year of the Lord, 1240.” The attack that the Turkish army of Mehmet II in 1478 heavily damaged the church and the monastery but they were soon rebuilt with the expenses of the Turkish commander, Ibrahim pasha. In year 1591, the church was still functioning while the friars had been transferred to a hostel in the city. The church was completed in 1892 when the belfry was built. In the end of World War I, the austrian army, who had used this place as a medical center, burned it down and it was rebuilt only in 1930; even in 1930, it remained without a roof. Today, the monastery of Saint Francis and the Church of Lady Nunciata are fully restored, preserving the ancient walls which attest to its history.

Kisha Shën Barbara (Shën Barbulla)

Në Pllanë të Lezhës ndodhet një nga Kishat më të hershme dhe me interesante të të gjithë vendit. Kisha e Shën Barbarës (Shën Barbulla) përmbi fshatin Pllanë, ngrihet në lartësinë e kodrës mes një gjelbërimi dhe është ndërtim i shek XIV-të i stilit Benedikt. Në anën e jashtme kisha është trajtuar thjeshtë, ndërtuar me gurë të papunuar gëlqerorë dhe shtufi. Kisha ndriçohet prej 7 dritarësh, të cilat janë me hark dhe një është rrethore. Afreseket, ndër më interesantet në Shqipëri i përkasin shekullit të 17-të. Stili i tyre bizantin dhe qartësia në pamje janë elementë që përbëjnë veçantinë e objekteve të kultit në qarkun e Lezhës, duke e bërë unike në llojin e saj. Detajet e kishës shoqërohen edhe me pamje mahnitëse mbi luginën dhe deltën e lumit Mat dhe detit Adriatik.

The church of St. Barbara

In Pllana, southeast of Lezha, there is one of the earliest and most interesting churches in the whole country. St. Barbara's church rises up the hillside between a greenery and is a 14th-century Benedictine building. On the outside the church is simply handled, built with limestone and limestone stones. The church is illuminated by 6 arched and one round window. The frescoes, some of the most interesting in Albania belong to the 17th century. Their Byzantine style and clarity in the scenery are elements that make up the particularity of cult objects in the Lezha district, making it unique in its kind. Details of the church are also accompanied by the stunning views over the valley and delta of the Mat River and the Adriatic Sea.

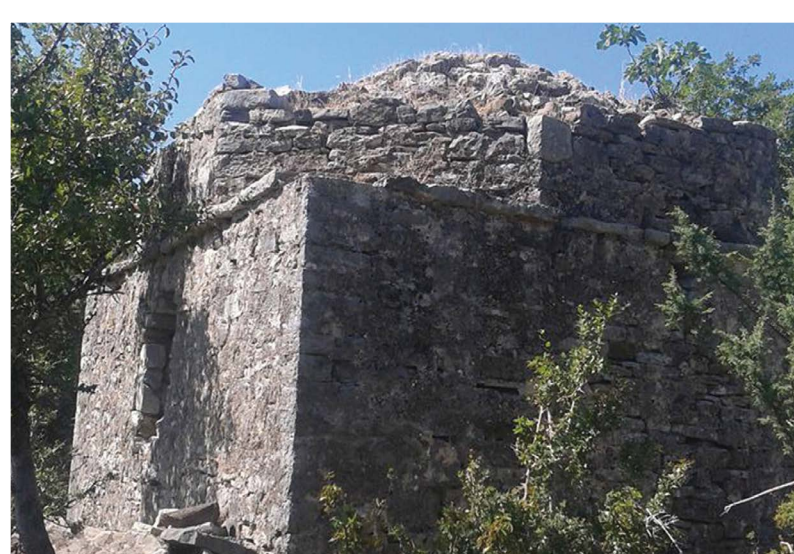
Kisha e Shën Premtes, Balldre

Kjo kishë daton që në shekullin e III-të dhe ruhet e plotë me të gjitha elementet përbërëse arkitektonike me planimetri në formë drejtëkëndore. Afresket ruajnë vlera me rëndësi jo vetëm rreth cilësive së realizimit të tyre por edhe për historinë e zhvillimit të saj në faza të ndryshme. Afresku "Darka e fundit", realizuar nga mjeshtërit nga Dalmacia, përbën veçantinë më të madhe pasi paraqet këndvështrimin për këtë ngjarje të rëndësishme kishtare dy shekuj më parë se të njëjtën pikëpamje të paraqiste edhe Leonardo Da Vinci. Në këto afreske, paraqitet Jezusi së bashku me dishepujt e tij ku bën pjesë edhe Juda, ndërsa ka vetëm 6 gota, ndryshimi me versionin zyrtar që njihet edhe nga kisha katolike që ka 12 gota.

Church of St. Veneranda, Balldre

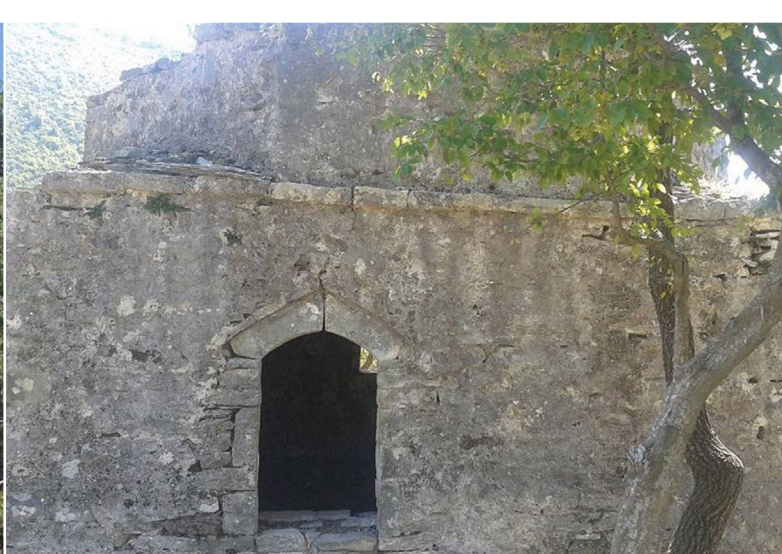
This church dates back to the third century and it is fully preserved with all its architectonic elements in a rectangular shape. The frescos preserve important values not just in themselves but also in the history of their development in different phases. The fresco "The Last Supper", painted by Dalmatian masters, is even more unique because it presents a point of view on this event similar of that of Leonardo Da Vinci, but centuries before. In this fresco, Jesus is alongside his disciples including Judas, while there are only 6 glasses on the table, differently from the official version of the Catholic church with 12 glasses.

Teqeja N'Sulti, Malësi të Lezhës

Një objekt religjioz i besimit Bektashian shumë i pan-johur, por mbart vlera arkitektonike mjaft të çmuara. Përbën një simbolikë të veçantë pasi gjendet i konservuar në zemër të një komuniteti 100% të Krishterë. Duke u bazuar në tipologjinë ndërtimore dhe elementët arkitektonikë, ky objekt mendohet se i përket fund shek. XVIII-të dhe fillim shek. XIX-të. Bazamenti dhe e gjithë pjesa e poshtme e kësaj strukture është në formë kubike. Kubeja (kupola) ka formë oktagonale (8-këndore) por e dëmtuar nga elementet ekzogjenë. Kësaj teqeje i mungon “guri çelës” që ndodhej në krye të këtij objekti. Interesant është fakti që besimtarët Bektashinj kryejnë rite fetare në këtë objekt çdo 6 maj, për Shën Gjergj.

Tekke N'Sulti, Malësi e Lezhës

A religious object of the Bektashi order that has some very interesting architectural values, and a symbolic significance because it is situated in the heart of a 100% Christian community. Based on its construct and architectonic elements, it is believed that the object belongs to time period end of 18th century. The plinth and the lower part are in cubical shape. The dome has an octagonal shape but is currently damaged from exogenous elements. The tekke has lost the “key stone” which was at the top of the object. What’s interesting about the object is that the dervishes conduct their religious activity every 6th of May, in the Day of Saint George.

Kisha e Shën Mëhillit, Grykë Manati

Kisha ka një pozicion mbizotërues sipër fshatit Grykë Manati dhe paraqet një pamje piktoreske. Muret e kishës ruhen sot pothuajse deri në lartësinë e çatisë. Kisha ka qenë shtruar me pllaka prej guri, të cilat ruhen ende sot në pjesën me të madhe të dyshemesë. Janë të ruajtura gjithashtu edhe gjurmët e altarit dhe tempullit të kishës në përgjithësi. Në lindje të kishës ngrihet një kodër e thepisur shkëmbinjsh gëlqerore nga ku del një burim uji i bollshëm, duke e bërë mjaft tërheqës mjedisin e këtij ndërtimi të krishterë. Kisha është një ndërtim me planimetri të thjeshtë njënefëshe me permasa 7.60m x 10.70m.

The Church of Saint Michael, Grykë Manati

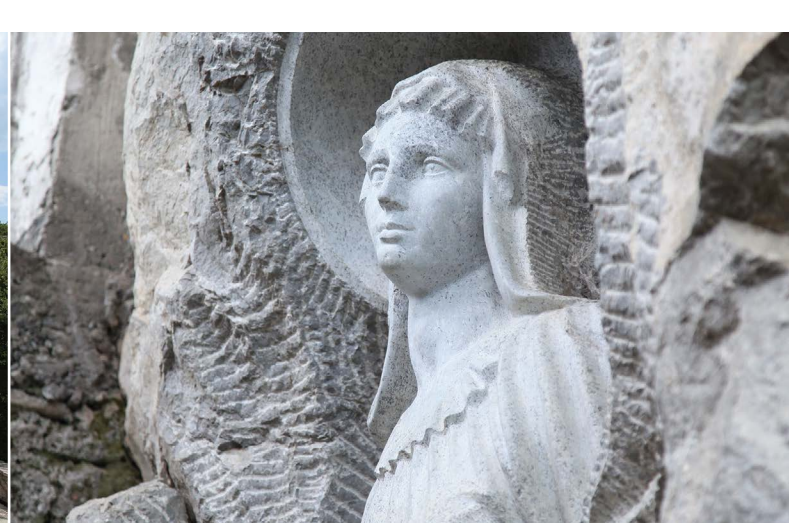

The church is positioned on top of the town of Gryke Manati and presents a picturesque view. The church walls are preserved today almost up to the height of the roof. The church has been covered with stone plates, which are still preserved today for the most part. Also preserved are the footprints of the altar and the temple of the church in general. The church is made even more attractive by the fountain that pumps fresh water east of the church. The church is a has a simple construction plan.

Kisha e Shën Eufemisë, Kallmet

Përmendet për herë të parë në një dokument të vitit 1343. Ndodhet përmbi fshatin Kallmet i Vogël rrëzë një shkëmbi gëlqeror nga ku rrjedh një burim uji i bollshëm i cili shihet si ujë pastrues dhe bekues nga besimtarët katolikë. Ka një fushëpamje mjaft të bukur ndërsa në mes të kishës ndodhet imazhi i Shën Eufemisë i gdhendur në shkemb. Sipas gojëdhënave, burimi shpërtheu kur dy punëtorë që po ndërtonin kishën kishin etje nga të nxehtit përvëlues, papritur shohin imazhin e Shën Eufemisë, dhe atëherë nis edhe të dalë ujë nga burimi. Është objekt religjioz impresionues duke u ndodhur në faqen veri-perendimore të malit Vela (1172m), në kuotën 372 m. dhe në qendër të një oazi idilik që quhet "Pylli i Shën Eufemise".

The Church of Saint Euphemia

It is mentioned for the first time in a document of 1343. It is located in the mountain over Kallmet. There is a source of water springing out of the rock which is channelled inside the church as it is seen as purifying water from the Catholic believers. It has a beautiful panorama and in the rocky wall of the church is sculpted the image of Saint Euphemia. According to the legend, the fountain sprang when two workers were building the church and were very thirsty, saw the image of Saint Euphemia and water sprang out. It is an impressive religious object, located in the northwestern part of mount Vela (1172m), at 372 m height and in the center of an idyllic oasis called "The Forest of Saint Euphemia."

Katedralja e Kallmetit Zemra e Krishtit

Kisha "Zemra e Krishtit" e ndërtuar nga Imzot Luigj Bumçi, ipeshkvi i Lezhës në fillim të shekullit XX. Kjo kishë kishte funksionin e katedrales, pasi ipeshkvi jetonte në Kallmet që nga koha që Lezha kishte qenë e pushtuar nga osmanët. Kjo kishë u tentua të priset gjatë vitit 1967, por pastaj u kthye në një magazinë. Pas viteve '90 u rikonstruktua dhe sot vjen si një nga kishat më të bukura katolike në Shqipëri.

The Cathedral of Kallmet The Sacred Heart of Jesus

The Church "The Heart of Christ" is built from the archbishop of Lezha in the beginning of the 20th century, Monsignor Luigj Bumci, as a cathedral as the bishop lived in Kallmet since Lezha was conquered by the Ottomans. This church was about to be destroyed in 1967 but then turned into a storehouse. After the 90s, it was reconstructed and now is distinguished as one of the most beautiful catholic churches in Albania.

Kuvendi Françeskan i Troshanit

Gjurmët e para gjenden në vitin 1639 me një kishë dhe një shtëpi të të varfërve, ndërsa në 1857 ndërtohet edhe Kuvendi Françeskan. Me 14 prill 1882 pranë kësaj kishe u hap kolegji, shkolla e parë e këtij lloji në Shqipëri, i cili pas 5 viteve shkollim nxorri gjeneratën e parë prej gjashtë nxënësve shqiptarë. At Gjergj Fishta, At Anton Nënshati, At Jozef Blinishti, At Pjeter Gjadri, At Lorenc Mitrovic (Mazreku) dhe At Engjëll Paliç ishin të parët që dolën nga ky kolegji. Kolegji i Troshanit me pak shkaputje, qëndroi i hapur deri në vitin 1921, për të vazhduar më pas duke kryer funksionin e Kuvendit për edukimin e rishtarëve (novicie) deri në vitin 1945. Kuvendi ka një hapësirë magjepsëse dhe atraktive rrëzë vargmaleve të Troshanit, pranë Rugës Nacionale Lezhë-Vau Dejës.

The Franciscan Convent of Troshan

The first footprints can be found in year 1639 with a church and a house for the poor while in 1857, it was fully built. On April 14, 1882, close to this church opened the college, the first school of its kind in Albania. After 5 years graduated its first 6 students. Father Gjergj Fishta, Father Anton Nënshati, Father Jozef Blinishti, Father Pjeter Gjadri, Father Lorenc Mitrovic (Mazreku) and Father Engjëll Paliç were the first graduates of this college. This college stayed open until 1921, with some disruptions, and then continued until 1945 in order to educate novices. The congregation has a stunning space beside the mountains of Troshan, near the National Road Lezhë-Vau Dejës.

Kisha e Martirëve, Blinisht

Ajo i është dedikuar të gjithë klerikëve shqiptarë, martirë të fesë, që janë pushkatuar, internuar dhe burgosur gjatë periudhës komuniste. Në këtë kishë prehen eshtrat e Dom Ndoc Suma dhe Dom Luigj Prenushi, dy prej 38 të Lumturuarve të Kishës në Nëntor 2016. Po në këtë kishë gjendet edhe varri i Dom Antonio Sciarra, i cili shërbeu duke dhënë një ndihmë të madhe për fshatrat e Zadrimës që prej vitit 1992 dhe e la me amanet që të varrosej në këtë kishë. Ajo ka një arkitekturë të veçantë, ku në pjesën ballore të kishës ndodhet imazhi i Marisë që mahnit, ku përcjell një domethënie të veçantë. Në të djathtë të kishës ndodhen pikturat e tre nga martirët Shqipëtarë, ndër të cilët është edhe një femër. Ndodhet në qendër të fshatit Blinisht.

The Church of the Martyrs

It is dedicated to all the Albanian clerics, martyrs of faith, who were deported, imprisoned and killed during the communist regime. In this church rest the bones of Dom Ndoc Suma and Dom Luigj Prenushi, two of the 38 that were beatified by the Pope in November 2016. Also in this church is the grave of Dom Antonio Sciarra, who served the people of Zadrima from 1991 and whose last will was to be buried in this church. It has a unique architecture, with the image of Mary in front of the church. On the right, there are pictures of three Albanian martyrs, one of which is a female. It is situated in the center of Blinisht.

Kisha e Shën Gjon Kryepremit, (Mërqi)

Kisha e Shën Gjon Kryepremit apo Kisha e Arbërit përmendet për herë të parë në vitin 1629. Kjo kishë ka një rëndësi të veçantë për historinë e dioqezës së Lezhës pasi këtu në vitin 1703, me kërkesë të Papa Klementit XI me origjinë shqiptare është mbajtur “Kuvendi i Arbërit”. Kisha ka planimetri të thjeshtë drejtëkëndore dhe permasa 9.10m x 25.40m. Mbi themelet e kishës së vjetër tani është kryer një restaurim. Ajo ndodhet në kodër përballë fshatit Mërqi.

The Church of Saint John, the Beheaded, (Mërqi)

The church of the beheaded Saint John or the Church of Arber is mentioned for the first time in 1629. This church is of special importance for the history of the diocese of Lezha because in 1703, on the request of Pope Clement XI, the church hosted the “League of Arber.” The church has a simple rectangular shape with measures 9.10m x 25.40m. The foundations of the old church have been restored. She is located in the hill in front of Mërkaj town.

Berat																			
345	B. Curri																		
97	252	Durrës																	
67	284	83	Elbasan																
47	326	80	89	Fier															
171	439	193	202	113	Gjirokastrë														
217	180	126	157	205	319	Koplik													
190	406	205	123	211	191	279	Korçë												
136	230	46	78	124	237	102	198	Krujë											
243	103	151	182	230	344	166	304	127	Kukës										
149	200	59	88	137	250	76	211	34	100	Laç									
162	208	71	101	150	263	57	223	46	109	21	Lezhë								
276	176	185	111	264	377	200	155	161	75	132	140	Peshkopi							
184	368	168	85	173	286	240	40	159	266	172	185	116	Pogradec						
235	105	146	176	225	338	77	298	122	91	96	76	165	260	Pukë					
178	174	87	118	166	280	102	240	63	74	33	46	111	202	74	Rrëshen				
221	489	243	252	163	55	362	247	281	390	294	306	362	244	381	323	Sarandë			
199	164	108	139	187	301	18	261	85	147	58	39	179	222	62	81	350	Shkodër		
99	366	120	129	40	109	239	252	158	267	171	183	239	213	259	200	123	221	Vlorë	
103	239	39	45	117	234	112	167	32	140	45	56	155	140	175	74	284	94	147	Tiranë

97.2 km – rreth 2 hour 39 min

Kukës (Kosovo Border)- Lezhë,

155 km – rreth 2 orë 15 min

Qafa e Thanës (Macedonia) – Lezhë,

172 km – rreth 2 orë 33 min

Durrës (port) – Lezhë,

90 km – rreth 1 ore

Rinas Airport Tirana - Lezhë,

45.0 km – rreth 38 min

Tiranë – Lezhë

56 km, rreth 45 min

Shkodër – Lezhë

50 km, rreth 45 min.

Kapshticë (Greece border)- Lezhë

263 km – rreth 3 orë 41 min

Gjirokastrë (Greece border) - Lezhë

301 km – rreth 4 orë 20 min

Podgorica, Montenegro - Lezhë

97.2 km – rreth 2 hour 39 min

Kukës (Kosovo Border)- Lezhë,

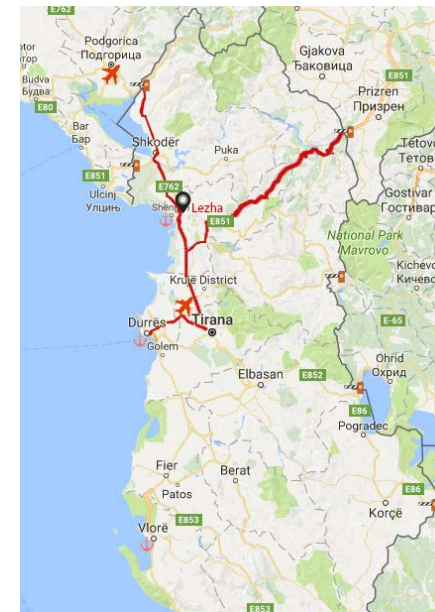
155 km – rreth 2 orë 15 min

Qafa e Thanës (Macedonia) – Lezhë,

172 km – rreth 2 orë 33 min

distanca te dobishme

useful distances

Lezha janë kostumet shumëngjyrëshe tradicionale, është tingulli i lahutës, është mikpritja. Kur kalon nëpër fushat e saj, shpirti i Ballkanit të paraqitet në të gjithë thjeshtësinë e tij të mrekullueshme: gjelbërim i pastër, rroba që thahen në kopsht, fëmijë në biçikleta, dhi në rrugë dhe gra me shami në rrugë. Të jep përshtypjen se e gjithë kjo dëshiron t'ju flasë, t'ju tregojë pa lojëra fjalësh, dhe si gjithmonë, të gërmojë në shpirtin tuaj për t'ju marrë premtimin më të vështirë të një shtegtari, ' këtu do të kthehem!'

Roberta Longo, Infoturismiamoci

Lezha is colorful traditional costumes, is the sound of lute, is hospitality. Through its countryside, the Balkan soul comes in all its wonderful simplicity: pristine green, clothes line in the garden, children riding bicycles, goats in the street and handkerchiefs in the heads. You have the impression that all this wants to talk to you, to talk without too much spin of words and, as always, to go deep into you tearing off one of the most difficult promises to extricate to a traveler, that is, 'I'll be back'.

Roberta Longo, Infoturismiamoci

**Bashkia Lezhë,
Lagjia Skënderbeg,
Sheshi "Gjergj Kastrioti",
4501, Lezhë,
info@lezha.gov.al
www.lezha.gov.al**